

מהלך ד' אמות ברה"ר — מהירושלמי משמע שלבן עזאי פטור [ורק אם זורק או מקפץ ד' אמות חייב]. ואולם נראה שלפי תלמוד דידן חייב, שכך התקבלה ההלכה מסיני. וריב"א נסתפק לפי זה לדעת בן עזאי, האם במעביר ברה"ר מהלך לאו כעומד כלל, גם לאחר ד' אמות, ואם לא הניח החפץ, כגון שנטלה אחר מידו תוך כדי הילוכו — פטור, או שמא לאחר ד"א מהלך כעומד. וב'חדושי הר"ן' ותורי"ד וריטב"א משמע שפטור, שכתבו שאין אומרים 'מהלך כעומד' אלא בשתי רשויות. עוד נסתפק ריב"א לבן עזאי, כשמעביר ד' אמות ברה"ר ועמד בתוך ד' אמות. והרשב"א נקט כדבר פשוט שפטור. יש לעיין האם רץ כעומד לבן עזאי, או שמא היות ואין שתי רגליו על הארץ — אינו כעומד. ולכאורה משמע מהירושלמי שדינו כעומד, מכך שהוצרך להעמיד חיוב העברת ד' אמות בקופץ דוקא.

דף ו

1. א. מהן ארבע רשויות לשבת ומה דינן?
  - ב. המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים דרך כרמלית או מקום פטור — מה דינו?
  - ג. מה דין צדי רשות הרבים?
  - ד. העושה מלאכה בשבת בזדון או בשגגה — מה דינו?
- א. ארבע רשויות לשבת:
- רשות היחיד — מקום מוקף מחיצות עשרה טפחים, כגון חריץ, או מוגבה עשרה טפחים כגון גדר, ושטחו ארבעה על ארבעה טפחים לפחות.
- [היה מוקף שתי מחיצות מקבילות — לרבי יהודה דינו כרשות היחיד מהתורה, ואפילו דרך הרבים עוברת שם, כגון שני בתים בשני צדי רה"ר. אלא שהצריכו חכמים לעשות הכר כדי לטלטל שם, לחי מכאן ולחי מכאן או קורה מכאן וקורה מכאן. וחכמים חולקים וסוברים שהיא רה"ר גמורה].
- רשות הרבים — סרטיא (= דרך ראשית, מסילה ההולכת מעיר לעיר), פלטיא (= רחבה של עיר) ומבואות המפולשים (= לפלטיא). וכן המדבר — בזמן שהיו ישראל שרויים במדבר.
- א. יש אומרים: דוקא באותו מקום שהיו ישראל שם. ויש אומרים: כל המדבריות שהיה להם דרך לשם, היה דינם כרה"ר (ע' 'חדושי הר"ן').
- ב. רשות הרבים רחבה ט"ז אמה לפחות. ויש סוברים שמבואות המפולשים אפילו אינם רחבים ט"ז אמה, רשות הרבים הם, כשהם ישרים ובקיעת הרבים מצויה שם (מאירי בשם 'חכמי הדורות').
- וכן נחלקו הראשונים האם צריך שיהיו מצויים שם ששים רבוא בני אדם. ואף יש שמצריכים שיעברו שם ששים רבוא בכל יום (שיטה זו מוזכרת בר"ן ר"פ במה אשה וברבנו ירוחם יב, ד. וע' גם בשו"ת בית אפרים או"ח כו ובשו"ת מהרש"ם ח"ג קפח — כמוזבא כ"ז במגדים חדשים כאן. וע' במשנ"ב שמה סק"ד).

כרמלית — מקום רחב ארבעה על ארבעה לפחות, שאינו מובדל כרשות היחיד במחיצות, ואין הרבים

מצויים שם תדיר, כגון ים, בקעה, [שאינה מוקפת מחיצות], מדבר [בזמן הזה], אסטונית (= איצטבא מוגבהת מקרקע רה"ר; 'סטיו'). וכן רשות הרבים שהיא מקורה — דינה ככרמלית. (עפ"י גמרא ה. או"ח שמה, יד. ומסתבר שבעצם היא רה"ר' אלא שגורת הכתוב למעשה מדין רה"ר — ע' בזה אגרות משה או"ח ח"ה כח, כ). הרמב"ם (יד, א), כתב שמדברות ויערות הרי הם רשות הרבים. ופרש הב"ח שמדובר כאשר מסילה עוברת בתוכם, וכיון שהמסילה היא רה"ר, וגם לעתים אנשים פונים מן המסלה ימין ושמאל — לכך המדבר כולו או היער דינם כרה"ר. ואין הדבר מוסכם (ע' מגיד משנה וכו"מ שם; מאירי; שו"ת בית אפרים או"ח כו; רב פעלים ח"ד או"ח טז).

מקום פטור — שטח שאין בו ד' על ד', כגון אסקופא שבפתח הבית. אחרים אומרים: אסקופא משמשת שתי רשויות, בזמן שהפתח פתוח — כלפנים, פתח נעול — כלחוץ.

דיני הרשויות: המוציא / המכניס בשבת מרשות הרבים לרה"י ולהפך — חייב. וכן המעביר ד' אמות ברה"ר — חייב.

ישנן רשויות היחיד שאסרו חכמים לטלטל בתוכם, כגון קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה. וכן חצר המשמשת לכמה בתים או מבוי [שאינו מפולש] המשמש לכמה חצרות, ולא ערבו כל הדריים שם — החמירו חכמים שלא לטלטל בהם או להוציא מרה"י אליהם. ואולם מן התורה דינם כרה"י, והמוציא משם לרה"ר חייב.

הכרמלית — אסרו חכמים להוציא ממנה לרה"ר או לרה"י, וכן מהם אליה. וכן אסרו לטלטל בתוכה ד' אמות — גזרה אטו רשות הרבים. ואם הוציא והעביר — פטור. מקום פטור — מותר להוציא ממנו לאחת מן הרשויות, ובלבד שלא יעמוד שם ויעביר מרה"י לרה"ר, גזרה שמא יבוא להוציא מרה"י לרה"ר.

ב. המוציא מרה"י לרה"ר דרך כרמלית או מקום פטור, כל שלא היתה הנחה באמצע — חייב, [שדומה הדבר למוציא מרה"י לרה"ר דרך צדי רה"ר שהוא חייב, שכן היה מסתמא במשכן. עפ"י גמ' וראשונים]. אבל אם היה החפץ מונח בינתים בכרמלית או במקום פטור — פטור. לפיכך הזורק והמושיט באופן זה — חייב. ואילו המהלך (ולא עמד באמצע) — לדעת חכמים חייב, ולבן עזאי פטור, שסובר מהלך כעומד דמי.

כתב החזו"א (ו, ב, ס) להסתפק במעביר מרה"י לרה"ר דרך מקום פטור, בתוך שלשה טפחים סמוך לקרקע. וב'חדושי הר"ן' (ח) נקט כדבר פשוט שחייב.

ג. צדי רה"ר (רש"י): כגון חצר שנפרצה לרה"ר, מקום המחיצה שנפלה הוא צדי רה"ר. ויש מפרשים: כל שלשה או ארבעה טפחים סמוך לכותל, הוא בכלל 'צדי רה"ר'. עפ"י רא"ה) — לדעת חכמים, לאו כרה"ר דמו. ולר"א (בן יעקב) — כרה"ר דמי. ואמר רב אחא בריה דרב איקא, מודה רבי אליעזר בצדי רה"ר שיש בהם יתדות ובליתות 'חיופוי', מותקנים שם כדי שלא יחפו העוברים ושבים את הכתלים. וע' פירוש נוסף ב'חדושי הר"ן', שאינם כרה"ר.

משמע שרב פפא חולק, ואפשר שכן נקטה הסוגיא בעירובין, שגם בזה מחלוקת. (עפ"י תוס' ועוד. ואפשר שכן היא גם דעת רבי יוחנן — עתוס' ז. ד"ה לא).